

ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਅਕਤੂਬਰ-ਦਸੰਬਰ 2021

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖਕ: ਪ੍ਰੋ. ਰਣਜੀਤ ਧੀਰ

ਪਰਵਾਸ

ਸੂਰਤੀਕਾਰ: ਅਵਤਾਰਜੀਤ ਧੰਜਲ (ਬਰਤਾਨੀਆ)

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਅਨ ਕੇਂਦਰ

ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ

parvasggn@gmail.com, +9187290-80250, +9195010-27522

ਪਰਵਾਸ

(ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ)

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ
ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ

ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ

ਪ੍ਰਿ. ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਸੰਪਾਦਕ

ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ

ਉਪ-ਸੰਪਾਦਕ

ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆ

ਸਹਿਯੋਗੀ (ਭਾਰਤ)

ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
+919872631199
ਪ੍ਰੋ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛਾਬੜਾ
+919815100791
ਡਾ. ਵਨੀਤਾ (ਦਿੱਲੀ)
+919811323640
ਡਾ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ
+918146565014
ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ
+919417194812
ਡਾ. ਮੁਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ
+917837901025

ਸਹਿਯੋਗੀ (ਵਿਦੇਸ਼)

ਸੁੱਖੀ ਬਾਠ (ਪੰਜਾਬ ਭਵਨ ਕੈਨੇਡਾ)
+16045064426
ਪ੍ਰੋ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਕੈਨੇਡਾ)
+16047658417
ਸਰਬਜੀਤ ਸੋਹੀ (ਆਸਟਰੇਲੀਆ)
+61410584302
ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ (ਯੂ. ਕੇ.)
+447491073808
ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਅਮਰੀਕਾ)
+19253130281
ਮੋਹਨ ਗਿੱਲ (ਕੈਨੇਡਾ)
+17789080914

ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ (ਭੁਕਨੀਕੀ): ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ +919465642568

ਸਹਿਯੋਗ
ਸੁੱਖੀ ਬਾਠ, ਪੰਜਾਬ ਭਵਨ ਸਰੀ, ਕੈਨੇਡਾ
ਸਾਹਿਤ ਸੁਚ ਸੰਗਮ ਸਭਾ, ਇਟਲੀ
ਇੰਡਿਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਆਫ਼ ਆਸਟਰੇਲੀਆ
ਨਕਸ਼ਾਈਪ ਪੰਜਕੋਹਾ, ਅਮਰੀਕਾ

ਗੁਜਰਾਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਾਲਸਾ ਕਾਲਜ
ਲੁਧਿਆਣਾ

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਯਨ ਕੇਂਦਰ

ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ

18 ਸਤੰਬਰ 2021, ਸ਼ਨੀਵਾਰ 11:00 ਵਜੇ (IST)

ਆਰੰਭਕ ਬੋਲ

ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ
ਸਾਬਕਾ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ
ਫੂਡ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ

ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਪ੍ਰਧਾਨ
ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵਿਰਾਸਤ ਅਕਾਡਮੀ
ਲੁਧਿਆਣਾ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਣ

ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ
ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ
ਪੰਜਾਬ ਕਲਾ ਪ੍ਰੀਤ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਕਵਿਤਰੀ
ਮੋਹਾਲੀ

ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜਹਾਂਗਰ
ਲੇਖਕ
ਸਿਕੰਦਰ

ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਵੀ

ਸਰਬਜੀਤ ਸੇਰੀ
(ਕ੍ਰਿਸਬੇਨ)

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿਦਕ
(ਐਡੀਲੇਡ)

ਕੁਲਜੀਤ ਕੌਰ ਰਾਜਲ
(ਮੈਲਬਰਨ)

ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀਤਲਾ
(ਸਿਡਨੀ)

ਰਮਾ ਸੇਰੋ
(ਮੈਲਬਰਨ)

ਰੁਪਿੰਦਰ ਸੇਰੋ
(ਕ੍ਰਿਸਬੇਨ)

ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਰੰਧਾਵਾ
(ਐਡੀਲੇਡ)

ਸੁਰਜੀਤ ਸੰਧੂ
(ਕ੍ਰਿਸਬੇਨ)

ਤਰਨਦੀਪ ਬਿਲਾਸਪੁਰ
(ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ)

ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ
(ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ)

ਸੁਮੀਤ ਕੌਰ
(ਮੈਲਬਰਨ)

ਅਮਰਦੀਪ ਕੌਰ
(ਮੈਲਬਰਨ)

ਪ੍ਰੀਤ ਸੈਣੀ
(ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ)

ਮਨਦੀਪ ਬਹਾਤ
(ਮੈਲਬਰਨ)

ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਿੱਲਾ
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ
ਕੁਲਾਚਾਰਯ ਫੂਡ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ

ਡਾ. ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਮੁਖੀ
ਕੇਂਦਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵਿਰਾਸਤ ਅਕਾਡਮੀ

ਪ੍ਰੋ. ਸਰਜੀਤ ਕੌਰ
ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਮਾਜਿਕ
ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਯਨ ਕੇਂਦਰ

ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ
ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਯਨ ਕੇਂਦਰ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ

ਅੰਕ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ

ਅਵਤਾਰਜੀਤ ਪੰਜਲ

7-11

ਮਿੱਟੀ ਮਾਣ ਕਰੇ: ਮੂਰਤੀਕਾਰ ਅਵਤਾਰਜੀਤ ਪੰਜਲ

ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ

ਅੰਕ ਦੇ ਲੇਖਕ

ਪ੍ਰੋ. ਰਣਜੀਤ ਧੀਰ

12-35

ਪ੍ਰੋ. ਰਣਜੀਤ ਧੀਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ
ਲੇਖ : ਰੁੱਤਾਂ ਰਾਂਗਲੀਆਂ

ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ

ਰਣਜੀਤ ਧੀਰ

ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖ : ਵਲਾਇਤੋਂ ਨਿਕ-ਸੁਕ

ਡਾ. ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ

ਗਜ਼ਲਾਂ/ਨਜ਼ਮਾਂ

36-53

ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੈਰੋਵਾਲ

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੱਗੂ

ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰ ਜੀਤਲਾ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੁੱਨਤ

ਡਾ. ਸੰਜੀਵ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜਗਪਾਲ

ਸ਼ਾਹਗੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਦੁੱਖਭੰਜਨ ਰੰਧਾਵਾ

ਹਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ

ਪਵਨ ਪਰਵਾਸੀ

ਰੋਮੀ ਬੈਂਸ ਖਰਲਾਂ

ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਚੰਨ

ਐਸਕੁਮ ਐਸ਼ਵਿਕ(ਐਸ)

ਰਮਿੰਦਰ ਰਮੀ

ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ

ਪ੍ਰੋ. ਪਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਕਹਾਣੀ

54-65

ਆਫਟਰ ਆਲ, ਭਾਰਤੀ ਨਾਰੀ ਹਾਂ

ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਐਸ. ਸਿੰਘ

ਸੱਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ

66-72

ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ

ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ

ਲੇਖ

73-72

ਪਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ

ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ

ਪੁਸਤਕ ਚਰਚਾ

82-96

ਚਰਖੜੀ : ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ

ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ

ਸੋਫੀਆ: ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਗਲਪੀ ਪੁਨਰ-ਸਿਰਜਨਾ

ਡਾ. ਅਕਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ

ਇਕ ਹੋਰ ਮਹਾਂਭਾਰਤ : ਮੋਹਨ ਗਿੱਲ

ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ

ਮੁਲਕੋ ਮੁਲਕ ਸਾਈਕਲਨਾਮਾ : ਸੋਢੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਿੰ. ਮਲੂਕ ਚੰਦ ਕਲੇਰ

ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

97-106

ਦੇਸ ਬਿਗਾਨਾ

ਡਾ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ

ਸਹਜ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਆਸਣ

ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ

ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ

ਡਾ. ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ

ਦੀਪਕ ਜੈਤੋਈ : ਸਿਰਜਣਾ ਤੇ ਸੰਵਾਦ

ਡਾ. ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ

ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਰਹੇ ਲੋਕ

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਰੀਰ

ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ

ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ : ਪੜਚੋਲ ਦਰ ਪੜਚੋਲ

ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ

ਬਾਬਾ ਬਕਾਲੇ ਵਾਲਾ

ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਅਭਿਨੰਦਨ ਗ੍ਰੰਥ: ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੰਵਰ

ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖਾ

ਸਰਗਰਮੀਆਂ

107-133

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ

ਅੰਕ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ

ਅਵਤਾਰਜੀਤ ਪੰਜਲ

7-11

ਮਿੱਟੀ ਮਾਣ ਕਰੇ: ਮੁਰਤੀਕਾਰ ਅਵਤਾਰਜੀਤ ਪੰਜਲ

ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ

ਅੰਕ ਦੇ ਲੇਖਕ

ਪ੍ਰੋ. ਰਣਜੀਤ ਧੀਰ

12-35

ਪ੍ਰੋ. ਰਣਜੀਤ ਧੀਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ

ਲੇਖ : ਰੁੱਤਾਂ ਰਾਂਗਲੀਆਂ

ਰਣਜੀਤ ਧੀਰ

ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖ : ਵਲਾਇਤੋਂ ਨਿਕ-ਸੁਕ

ਡਾ. ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ

ਗਜ਼ਲਾਂ/ਨਜ਼ਮਾਂ

36-53

ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੈਰੋਵਾਲ

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੱਗੂ

ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰ ਜੀਤਲਾ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੁੱਨਤ

ਡਾ. ਸੰਜੀਵ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜਗਪਾਲ

ਸ਼ਾਹਗੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਦੁੱਖਭੰਜਨ ਰੰਧਾਵਾ

ਹਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ

ਪਵਨ ਪਰਵਾਸੀ

ਰੋਮੀ ਬੈਂਸ ਖਰਲਾਂ

ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਚੰਨ

ਐਸ਼ਕੁਮ ਐਸ਼ਵਿਕ(ਐਸ਼)

ਰਮਿੰਦਰ ਰਮੀ

ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ

ਪ੍ਰੋ. ਪਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਕਹਾਣੀ

54-65

ਆਫਟਰ ਆਲ, ਭਾਰਤੀ ਨਾਰੀ ਹਾਂ

ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਐਸ. ਸਿੰਘ

ਸੱਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ

66-72

ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ

ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ

ਲੇਖ

73-72

ਪਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ

ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ

ਪੁਸਤਕ ਚਰਚਾ

82-96

ਚਰਖੜੀ : ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ

ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ

ਸੋਢੀਆ: ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਗਲਪੀ ਪੁਨਰ-ਸਿਰਜਨਾ

ਡਾ. ਅਕਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ

ਇਕ ਹੋਰ ਮਹਾਂਭਾਰਤ : ਮੋਹਨ ਗਿੱਲ

ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ

ਮੁਲਕੋ ਮੁਲਕ ਸਾਈਕਲਨਾਮਾ : ਸੋਢੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਿੰ. ਮਲੂਕ ਚੰਦ ਕਲੇਰ

ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

97-106

ਦੇਸ ਬਿਗਾਨਾ

ਡਾ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ

ਸਹਜ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਆਸਣ

ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ

ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ

ਡਾ. ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ

ਦੀਪਕ ਜੈਤੋਈ : ਸਿਰਜਣਾ ਤੇ ਸੰਵਾਦ

ਡਾ. ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ

ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਰਹੇ ਲੋਕ

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਰੀਰ

ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ

ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ : ਪੜਚੋਲ ਦਰ ਪੜਚੋਲ

ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ

ਬਾਬਾ ਬਕਾਲੇ ਵਾਲਾ

ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਅਭਿਨੰਦਨ ਗ੍ਰੰਥ: ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੰਵਰ

ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖਾ

ਸਰਗਰਮੀਆਂ

107-133

ਪਰਵਾਸ